

VEILEDER FOR EN
TRAFIKKSIKKER
BYDEL

Oslo kommune

TRYGG TRAFIKK

BYDEL S. 3

BARNEHAGE S. 6

SKOLE S. 9

INNHOOLD

- 3 > Trafikksikker bydel
– systematisk arbeid for et tryggere lokalmiljø
- 5 > Kriterier for bydelen
- 6 > Kriterier for barnehagene
- 9 > Kriterier for skolene
- 11 > Kriterier for kulturavdeling
- 11 > Kriterier for bydelsoverlegen
- 11 > Kriterier for helsestasjonene
- 12 > Fra avtale til godkjenning – forslag til prosess
- 13 > Godkjenning av Trafikksikker bydel
- 14 > Utdrag fra aktuelle lover og forskrifter

*Oslo kommune
kan bli bedre på holdnings-
skapende arbeid for å forebygge
trafikkulykker.*

*Tidligere leder av
Samferdsels- og miljøkomiteen i Oslo
bystyre og nåværende ordfører
Marianne Borgen*

TRAFIKKSIKKER BYDEL

– systematisk arbeid for et tryggere lokalmiljø

Godt trafikksikkerhetsarbeid bidrar til å gi bydelen godt omdømme, færre skader og fornøyde innbyggere.

Ved Stortingets behandling av Nasjonal transportplan 2018 -2029 Meld. St. 33 (2016-2017) ble det besluttet et etappemål om å halvere antall drepte og hardt skadde i veitrafikken til maksimalt 350 drepte og hardt skadde innen 2030.

Arbeidet inngår i Regjeringens beslutning om at trafikksikkerhetsarbeidet skal baseres på en visjon om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i vei trafikken – Nullvisjonen.

Trafikksikkerhetsarbeidet er avhengig av en bred og samlet innsats der flere sektorer er involvert for å forebygge og redusere trafikkulykker, jmf. Meld. St. 16 (2008-2009). Samferdselsdepartementet har pekt på kommunenes ansvar, der kommunalt trafikksikkerhetsarbeid anses som avgjørende for å nå nasjonale mål om reduksjon i antall drepte og hardt skadde.

Trygg Trafikk har utarbeidet kriterier for hvordan kommunene kan arbeide med trafikksikkerhet.

I Nasjonal tiltaksplan for trafikksikkerhet på veg 2018-2021 vil de fleste fylkeskommuner legge konseptet Trafikksikker kommune til grunn når kommunene stimuleres til å arbeide systematisk med trafikksikkerhet.

Kommunen er en viktig aktør i trafikksikkerhetsarbeidet. Som veieier, barnehage- og skoleeier, arbeidsgiver, kjøper av transporttjenester og ansvarlig for beboernes helse og trivsel, har kommunen et stort ansvar for å forebygge ulykker. Gjennom lover og forskrifter har kommunen plikt til å arbeide systematisk med ulykkesforebyggende arbeid i alle sektorer.

Bydelene i Oslo har ikke forvaltningsansvaret for vei og skole, men plikt til å arbeide systematisk med ulykkesforebyggende arbeid i andre sektorer som de har ansvaret for og som tilsynsmyndighet for skolene. Trygg Trafikk har derfor tilpasset konseptet Trafikksikker kommune til Trafikksikker bydel og laget kriterier tilpasset de områder som bydelene har ansvaret for.

Bydel Østensjø har vært pilot i dette arbeidet, og bydelen ble godkjent trafikksikker i 2017.

Trafikksikkerhetsplanen for Oslo 2019-2022 legger Trafikksikker bydel til grunn når bydelene stimuleres til å arbeide systematisk med trafikksikkerhet.

For å lykkes må alle bydelens avdelinger involveres i arbeidet og den enkelte avdelingsleder ta sitt delansvar. Arbeidet må forankres i den politiske og administrative ledelsen.

Trafikksikker bydel bygger på en godkjenningsordning. Å bli godkjent betyr ikke at det ikke skjer trafikkulykker, men godkjenningen er et kvalitetsstempel for godt, målbevisst og helhetlig arbeid med trafikksikkerhet.

På nettsiden www.trafikksikkerbydel.no finner du mer informasjon om kriteriene, flere gode eksempler, og de ulike lover og forskrifter som gjelder bydelens ansvar for trafikksikkerhet.

“

Denne veilederen
er et nyttig hjelpemiddel
i bydelens trafikk-
sikkerhetsarbeidet

Leder av Bydelsutvalget i
Bydel Østensjø,
Kristin Sandaker

KRITERIER FOR BYDELEN

- ✓ Bydelen har forankret ansvaret for trafikk sikkerhetsarbeidet i bydelsutvalget og hos bydelsdirektøren. Delansvar kan ligge hos den enkelte avdelingsleder.
- ✓ Bydelen har et utvalg med ansvar for trafikk sikkerhet.
- ✓ Bydelen har innarbeidet trafikk sikkerhet i HMS/internkontrollsystemet som inneholder regler for reiser og transport i bydelens regi, og ved kjøp av transporttjenester.
- ✓ Trafikk sikkerhet er et årlig tema i møte mellom arbeidsgiver og hovedverneombud.
- ✓ Bydelen har oppdatert oversikt over trafikkulykker og trafikkuhell (materiellskader) i bydelen.
- ✓ Trafikk sikkerhet er en del av bydelens folkehelsearbeid.
- ✓ Bydelen har en rutine/plan for å identifisere og kartlegge lokale utfordringer i trafikk sikkerhetsarbeidet og henvendelser om å iverksette tiltak til rette instans.
- ✓ I uttalelser til planer i henhold til plan- og bygningsloven skal det gjøres en vurdering av konsekvenser for trafikk sikkerheten i gitt planområde.
- ✓ Bydelen skal oppfordre alle barne- og ungdomsskoler i bydelen til å gjøre vurdering av behovet for mer systematisk arbeid med trafikk sikkerheten ved skolen og kjenne til kriteriene for en Trafikk sikker skole.
- ✓ Bydelen utarbeider en felles prosedyre for alle kommunale barnehager som tilfredsstill kriteriene til en trafikk sikker barnehage og som legges inn i kommunens kvalitetssikringsystem.
- ✓ Bydelen har oppfylt kriteriene for den enkelte avdeling.

**En bydel som ønsker å bli godkjent må ha oppfylt alle kriteriene.
I tillegg må følgende kunne dokumenteres skriftlig:**

- Skriftlig dokumentasjon fra bydelsdirektøren om at alle kriteriene er oppfylt.
- Dokumentasjon på at trafikk sikkerhet er en del av bydelens folkehelsearbeid/folkehelseplan.
- Rutine/plan for å identifisere og kartlegge lokale utfordringer med aktuelle tiltak i trafikk sikkerhetsarbeidet.
- Retningslinjer for ansattes ferdsel i trafikken (i tjeneste)
- Dokumentasjon på at skolene er informert om Trafikk sikker skole (se krav til dokumentasjon under skole side 9)
- Rutiner for kjøp av transporttjenester
- Dokumentasjon fra barnehagene (se krav til dokumentasjon under barnehage side 6)
- Dokumentasjon fra kulturavdelingen (se krav til dokumentasjon i eget kapittel side 11)
- Dokumentasjon fra bydelsoverlegen (se krav til dokumentasjon i eget kapittel side 11)
- Dokumentasjon fra helsestasjonene (se krav til dokumentasjon i eget kapittel side 11)

All dokumentasjon (samlet) må være tilsendt elektronisk til Trygg Trafikks regionsleder minimum tre uker før avtalt godkjenningssmøte (se rutiner for godkjenning side 13).

KRITERIER FOR BARNEHAGENE

Trafikksikkerhet i barnehagen

- ✓ Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.
- ✓ Barnehagen stiller krav til busselskap og drosjer om belter og trafikksikker atferd ved kjøp av transporttjenester.
- ✓ Barnehagens ansatte kjenner rutiner for håndtering av uforutsette faresituasjoner og hendelser på turer.
- ✓ Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, med bil eller kollektivtransport.

Trafikkopplæringen i barnehagen

- ✓ Barna lærer trafikkregler for fotgjengere.
- ✓ Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken.
- ✓ Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelme og refleks.

Samarbeid mellom barnehage og hjem

- ✓ Barnehagen har rutiner for å ivareta barnas sikkerhet ved barnehagens parkeringsplass og port. Disse gjennomgås årlig med foreldre og ansatte.
- ✓ Barnehagen påvirker foreldrene til å sikre barna på vei til og fra barnehagen.
- ✓ Trafikksikkerhet og trafikkopplæring er et årlig tema på foreldremøter.

For å bli godkjent må følgende dokumentasjon foreligge elektronisk:

- Skriftlig bekreftelse fra styrer på at alle kriteriene er oppfylt
- Årsplan hvor trafikk er integrert
- Rutiner for turer til fots, med bil eller kollektivtransport
- Oversikt som viser at trafikk er et tema på foreldremøter

Dokumentasjonen sendes elektronisk til bydelens avdelingsleder og bydelens koordinator for Trafikksikker bydel.

“

Kriteriene for Trafikksikker barnehage har vært nyttig for oss for å sjekke ut kvaliteten på vårt trafikksikkerhetsarbeid.

Anne Gundersen, Styrer i
Furunabben barnehage,
Våler kommune
(Landets første Trafikksikre
barnehage)

“

Anerkjennelsen vi fikk ved å bli godkjent som Trafikksikker skole har vært med på å bevisstgjøre skolens ledelse om betydningen av helhetlig trafikksikkerhetsarbeid.

Rektor Astrid Aase Hodneland,
Sunde skole, Stavanger
kommune (landets første
Trafikksikre skole)

KRITERIER FOR SKOLENE

Trafikksikkerhet i skolen generelt

- ✓ Skolen gir, i samarbeid med FAU, anbefalinger til foresatte om sykling til skolen.
- ✓ Skolen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, på sykkel, i bil og med kollektivtransport i skolens regi.
- ✓ Skolen har gode rutiner for at planene blir fulgt av de ansatte.

Trafikkopplæringen i skolen

- ✓ Skolen har integrert trafikkopplæring i lokal læreplan/ årsplan i tråd med Kunnskapsløftets kompetansemål.

Samarbeid mellom skole og hjem

- ✓ Skolens læreplan for trafikk er årlig tema på foreldremøte.
- ✓ Foreldre blir involvert i skolens trafikksikkerhetsarbeid for eksempel gjennom Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU).

For å bli godkjent må følgende dokumentasjon foreligge elektronisk:

- Skriftlig dokumentasjon på at bydelen har oppfordret skolene til å sette seg inn i kriteriene for en Trafikksikker skole.

Dokumentasjon sendes til koordinator for Trafikksikker bydel.

“

Vi er veldig stolte av det arbeidet som er gjort for at bydelen vår er blitt godkjent Trafikksikker bydel

Christina Loe Øquist
Folkehelsekonsulent og leder for arbeidsgruppen Trafikksikker bydel i Bydel Østensjø

KRITERIER FOR KULTURAVDELINGEN

- ✓ Bydelen stimulerer frivillige lag og foreninger til å innarbeide retningslinjer for sikker transport innenfor egen virksomhet.

For å bli godkjent må følgende dokumentasjon foreligge elektronisk:

- Skriftlig oversikt for hvordan bydelen skal påvirke lag og foreninger til å integrere trafikksikkerhet i virksomheten.

Dokumentasjonen sendes elektronisk til bydelens avdelingsleder og bydelens koordinator for Trafikksikker bydel.

KRITERIER FOR BYDELSEOVERLEGEN

- ✓ Bydelsoverlegen er kjent med bydelens trafikksikkerhetsarbeid.
- ✓ Bydelsoverlegen innarbeider en rutine for å føre tilsyn med skolene når det gjelder trafikksikkerhet i henhold til forskrift om Miljørettet helsevern i skoler og barnehager. Bydelsoverlegen skal sikre at skolene har utarbeidet skriftlige rutiner for å ivareta sikkerheten på turer til fots, på sykkel, i bil og med kollektivtransport i skolens regi.
- ✓ Bydelsoverlegen medvirker til at bydelens fastleger har tilstrekkelig kjennskap til veitrafikklovens § 34 og hvordan denne kan anvendes for å redusere risiko for trafikkulykker.

For å bli godkjent må følgende dokumentasjon foreligge elektronisk:

- Skriftlig dokumentasjon på hvordan bydelsoverlegen fører tilsyn med skolene i henhold til forskrift om Miljørettet helsevern i barnehager og skoler.
- Skriftlig dokumentasjon på hvordan bydelsoverlegen medvirker til at fastlegene får tilstrekkelig kjennskap til veitrafikklovens § 34.

Dokumentasjonen sendes elektronisk til bydelens avdelingsleder og bydelens koordinator for Trafikksikker bydel.

KRITERIER FOR HELSESTASJONENE

- ✓ Helsestasjonene har utarbeidet dokumentasjon for når og hvordan trafikksikkerhet integreres i møte med foreldre og barn.

For å bli godkjent må følgende dokumentasjon foreligge elektronisk:

- Skriftlig oversikt over hvordan helsestasjonene integrerer trafikksikkerhet i sitt arbeide.

Dokumentasjonen sendes elektronisk til bydelens avdelingsleder og bydelens koordinator for Trafikksikker bydel.

FRA AVTALE TIL GODKJENNING

– forslag til prosess (i samarbeid med Trygg Trafikk)

1 (2.)

Sak fremmes i Bydels-
utvalget (BU) BU-leder/
medlem/bydelsdirektør

2 (1.)

Møte med
bydelens
ledergruppe

3

Bydelen utpeker
en kontaktperson/
koordinator

4

Arbeidsmøter/ workshops. Separate møter med de ulike avdelinger:

Barnehage (en styrer og seksjonsleder)	2-4 timer
Helse (ledende helsesøster/bydelsoverlege)	1-2 timer
HR/administrasjon (enhetsleder)	1 time
Kultur (avdelingsleder)	1 time
Miljørettet helsevern (enhetsleder)	1 time

5

Arbeidsperiode hvor de respektive
avdelinger innarbeider kriteriene og utarbeider
nødvendig dokumentasjon

6

Godkjenning

GODKJENNING AV TRAFIKKSIKKER BYDEL

Godkjenningen foretas av et team fra Trygg Trafikk. Godkjenningsteamet settes sammen av prosjektleder for Trafikksikker kommune (bydel) i samarbeid med Trygg Trafikks regionleder og eventuell representant for kommunen.

Før godkjenningen

Når bydelen har oppfylt alle kriteriene og dokumentasjonen foreligger, avtaler bydelens koordinator og Trygg Trafikks regionleder den praktiske gjennomføringen av dagen for den formelle godkjenningen.

Nødvendig dokumentasjon skal foreligge og være tilsendt Trygg Trafikk minimum tre uker før godkjenningsdagen. Dersom dokumentasjonen ikke er tilstrekkelig utsettes godkjenningen.

Gjennomføring av godkjenningsdag

Det bør avsettes 1.5 timer til følgende møte med:

Bydelens ledergruppe, styrer fra en barnehage, bydelsoverlege, hovedverneombud, ledende helsesøster, leder miljørettet helsevern og leder av trafikktutvalget/folkehelseforumet.

All tilbakemelding knyttes opp mot kriteriene i Trafikksikker bydel.

Bydelens ledelse får en skriftlig rapport etter besøket.

Eventuelle avvik må lukkes innen tre måneder.

Kategorier for tilbakemelding

A. GODKJENT

- Styrke : Smart måte å jobbe på, et eksempel for andre.
- Forbedring : Et område det er mulig å bli bedre på.

B. BETINGET GODKJENNING

- Styrke : Smart måte å jobbe på, et eksempel for andre.
- Forbedring : Et område det er mulig å bli bedre på.
- Avvik : Mangel på oppfylte krav, korreksjon er nødvendig før endelig godkjenning.

Godkjenningens varighet

Godkjenning for tre år.

FOR MER INFORMASJON OG GODE EKSEMPLER:
www.trafikksikkerbydel.no

Oslo kommune

TRYGG TRAFIKK